

2024-06-21 Nr. NV-1696

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-86(2); 23-18700(3); 24-87(2); 24-88(2) TAIS NR. 24-5349(2), NR.24-5348(2), NR.24-5346(2), NR.24-5344(2))		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. BIRŽELIO 21 D. NUTARIMO NR. 496 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. LIEPOS 21 D. NUTARIMO NR. 1056 „DĖL JURIDINIŲ ASMENŲ, UŽSIENIO JURIDINIŲ ASMENŲ FILIALŲ IR ATSTOVYBIŲ VIEŠŲ PRANEŠIMŲ SKELBIMO ELEKTRONINIAME LEIDINYJE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. RUGSĖJO 17 D. NUTARIMO NR. 847 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMĄ“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Vidaus reikalų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-06-11	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

2023 m. lapkričio 16 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2242. Įstatymu yra įgyvendinamas kompleksinės viešojo valdymo reformos antrasis etapas, kurio metu daugiausia dėmesio yra skiriama viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, valdysenos tobulinimui ir sąlygų efektyvesnei šių įstaigų veiklai sudarymui.

Nauja redakcija išdėstyta Viešųjų įstaigų įstatyme nustatyta galimybė (o tam tikrose Viešųjų įstaigų įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodytose viešosiose įstaigose – prievolė) sudaryti kolegialų viešosios įstaigos valdymo organą – valdybą. Detalią valdybos narių atrankos organizavimo ir vykdymo tvarką bei atlygio valdybos nariams mokėjimo tvarką turėtų nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Taip pat Viešųjų įstaigų įstatyme yra įtvirtintas naujas teisinis reguliavimas, skirtas viešųjų įstaigų valdysenos stebėsenai. Įstatyme nustatytos šią stebėseną vykdysiančios institucijos ar įstaigos funkcijos ir Vyriausybės pareiga įgalioti kompetentingą instituciją ar įstaigą atlikti šias funkcijas.

Pakeistame Viešųjų įstaigų įstatyme yra numatyti papildomi reikalavimai viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, steigimo akto, steigimo sutarties ir įstatų turiniui, kuriais siekiama užtikrinti, kad šie dokumentai taptų informatyvesni, būtų rengiami atsižvelgiant į tokių viešųjų įstaigų specifiką, išskiriančią jas iš bendro viešųjų įstaigų rato. Viešosios įstaigos pavyzdinę steigimo akto ir steigimo sutarties formą, viešosios įstaigos pavyzdinę įstatų formą ir įstatų rengimo rekomendacijas, viešosios įstaigos, kurios savininkė ar dalininkė, turinti daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, pavyzdinius įstatus ir įstatų rengimo rekomendacijas turėtų patvirtinti Vyriausybės įgaliota institucija.

Detalią valstybės ar savivaldybės tikslų ir lūkesčių dėl viešosios įstaigos nustatymo ir viešosios įstaigos vadovo atsiskaitymo viešosios įstaigos savininko ar dalininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai apie valstybės ar savivaldybės tikslų pasiekimą ir atitiktį valstybės ar savivaldybės lūkesčiams tvarką turėtų nustatyti Vyriausybės įgaliota institucija.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Viešųjų įstaigų įstatyme taip pat yra įtvirtinta nuostata, kad konkursai į viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovų pareigas organizuojami ir vykdomi Vyriausybės nustatyta tvarka.

Būtina užtikrinti Įstatymo nuostatų įgyvendinimą ir teisinės sistemos nuoseklumą.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo įgyvendinimo“ projektu siūloma:

- patvirtinti viešosios įstaigos valdybos narių atrankos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą. Šiuo Aprašu būtų nustatyti veiksmai, kurie privalės būti atlikti organizuojant ir vykdant kandidatų į valdybos narius atranką, šių veiksmų eiliškumas, taip pat kiti reikalavimai, reikalingi sklandžiai vykdyti atranką:
 - reikalavimai atrankos paskelbimui;
 - dokumentai, kuriuos privalės pateikti kandidatai į valdybos narius, ir šių dokumentų pateikimo būdai;
 - atrankos komisijos sudarymas ir šios komisijos darbo organizavimo pagrindai;
 - subjektai, kurie galės dalyvauti atrankoje stebėtojų teisėmis, ir jų pareigos;
 - atrankos metu priimami sprendimai;
 - valdybos narių paskyrimo ypatumai ir kt.;
- patvirtinti Atlygio viešosios įstaigos valdybos nariams mokėjimo tvarkos aprašą. Šiame apraše siūloma nustatyti:
 - atlygio išmokėjimo tvarką ir terminus;
 - informavimą apie apskaičiuotą ir išmokėtą atlygį;
 - atlygio mažinimą dėl be svarbios pateisinamos priežasties praleistų valdybos posėdžių;
 - atsiskaitymo su valdybos nariu atšaukus jį iš pareigų ar jam atsistatydinus tvarką.
 - sprendimą dėl valdybos narių atlygio mokėjimo ir dydžio nustatymo priimančių subjektą;
- įgalinti Viešojo valdymo agentūrą atlikti Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 29 straipsnyje nustatytas viešųjų įstaigų valdysenos stebėsenai vykdyti valstybės lygiu reikalingas funkcijas:
 - kaupiti informaciją apie viešųjų įstaigų valdyseną ir atlikti šios informacijos analizę;
 - teikti apibendrintą informaciją apie viešųjų įstaigų valdyseną ir šios informacijos analizės rezultatus valstybės politiką viešojo administravimo srityje formuojančiai ministerijai (Vidaus reikalų ministerijai);
 - kaupiti informaciją apie gerąją viešųjų įstaigų valdysenos praktiką ir vykdyti šios informacijos sklaidą;
 - teikti metodinę pagalbą viešųjų įstaigų valdysenos klausimais.

Viešojo valdymo agentūra yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, atliekanti valstybės politikos įgyvendinimo funkcijas vidaus reikalų ministrui pavestose viešojo administravimo, valstybės tarnybos ir viešųjų įstaigų srityse. Vienas iš Viešojo valdymo agentūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. rugpjūčio 30 d. nutarimu Nr. 693 „Dėl Viešojo valdymo agentūros organizacinės formos pakeitimo, Viešojo valdymo agentūros nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“, 8 punkte nustatytų šios įstaigos veiklos tikslų – skatinti pažangios valdysenos, įskaitant ir kokybės vadybos metodus, taikymo plėtrą biudžetinėse įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ir (ar) savivaldybė.

- Suteikti vidaus reikalų ministrui įgaliojimus patvirtinti viešosios įstaigos pavyzdines steigimo akto ir steigimo sutarties formas, viešosios įstaigos pavyzdinius įstatus, patvirtinti kitas Viešųjų įstaigų įstatymui įgyvendinti būtinas tvarkas užtikrinant Viešųjų įstaigų įstatymo nuostatų įgyvendinimą ir teisinės sistemos nuoseklumą.

Nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektu siūloma:

patikslinti Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą – papildyti nuostata, kad šis aprašas taikomas **toms viešosioms įstaigoms, kurių dalininkė, turinti daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė.**

Nutarimo „Dėl 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1056 „Dėl Juridinių asmenų, užsienio juridinių asmenų filialų ir atstovybių viešų pranešimų skelbimo elektroniniame leidinyje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu siūloma:

Sudaryti galimybę viešosioms įstaigoms, vykdančioms atranką į valdybos narius, skelbimus dėl valdybos narių atrankos skelbti juridinių asmenų, užsienio juridinių asmenų filialų ir atstovybių viešų pranešimų skelbimo elektroniniame leidinyje.

Nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. rugsėjo 17 d. nutarimo Nr. 847 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą“ pripažinimo netekusiu galios“ projektu siūloma:

- Panaikinti Vyriausybės Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai suteiktus įgaliojimus patvirtinti viešosios įstaigos pavyzdines steigimo akto ir steigimo sutarties formas, viešosios įstaigos pavyzdinius įstatus;

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Nutarimų projektai yra Viešųjų įstaigų įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai. Įstatymo ir teikiamų nutarimų projektų nuostatų įgyvendinimui **Viešosios įstaigos, kuriose bus steigiamos valdybos, savo lėšomis turės mokėti valdybos nariams atlygį.**

Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 19 straipsnio 2 dalis numato, kad Valdybos nariui išmokama suma per mėnesį negali būti didesnė kaip 15 procentų viešosios įstaigos vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Valdybos pirmininkui išmokama suma per mėnesį negali būti didesnė kaip 20 procentų viešosios įstaigos vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio.

Vidaus reikalų ministras turės įsakymais patvirtinti viešosios įstaigos pavyzdines steigimo akto ir steigimo sutarties formas, viešosios įstaigos pavyzdinius įstatus ir įstatų rengimo rekomendacijas; valstybės ar savivaldybės tikslų ir lūkesčių dėl viešosios įstaigos nustatymo tvarką bei viešosios įstaigos vadovo atsiskaitymo už valstybės ar savivaldybės tikslų, rezultatų (rodiklių) pasiekimą ir atitiktį valstybės ar savivaldybės lūkesčiams tvarkos aprašą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimų projektai ir jų lydimieji dokumentai skelbiami LRS teisės aktų informacinėje sistemoje (**TAIS NR. 24-5349(2), NR.24-5348(2), NR.24-5346(2), NR.24-5344(2).**)

Nutarimų projektai teikti derinti ministerijoms (išskyrus Krašto apsaugos ir Užsienio reikalų ministerijas) Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Viešojo valdymo agentūrai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Valstybės įmonei Registrų centrui.

Į visas gautas pastabas buvo atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka. Dėl vienos Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabos (dėl kvalifikacijos, reputacijos ir kitų reikalavimų atrankų agentūrai ir jos atstovams), į kurią yra atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma.

2024-05-29 LRVK iniciatyva vyko tarpžinybinis pasitarimas su VRM, FM, SM ir SADM.

Projektai svarstyti 2024-06-14 vykusiame tarpinstituciniame pasitarime. Nutarta šį klausimą svarstyti Vyriausybės posėdyje Vidaus reikalų ministerijai pateikus nutarimų projektus, patikslintus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Viešojo valdymo grupės pastabas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

KITI SVARBŪS ASPEKTAI
Teikiami projektai yra patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. gegužės 24 d. išvadoje Nr. NV-1325 ir Viešojo valdymo grupės pažymoje Nr. NV-1605 pateiktas pastabas, taip pat, su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe papildomai suderinti darbo tvarka. Siūlytina svarstyti Vyriausybės posėdyje.

PAŽYMA PARENGĖ	Vilija Vervečkienė
	Viešojo valdymo grupė